

Verklaring Omtrent Gedrag IVN afdeling Westerveld**In Veilige Handen**

~ Afdeling Westerveld ~

Afdeling Westerveld

Het voorkómen van seksueel misbruik en ander ongewenst gedrag .

Het is belangrijk dat kinderen in een veilige omgeving op kunnen groeien en activiteiten ondernemen. Ook het IVN onderschrijft dat. Omdat vrijwilligers van IVN veel werken met kinderen en jeugd, is het goed dat we ons bewust zijn van hun kwetsbaarheid. Als begeleiders hebben we daarbij de verantwoordelijkheid en zorg voor de deelnemers. Tijdens activiteiten gaan vrijwilligers op talloze momenten met jeugdige of jongere deelnemers om. Spelsituaties kunnen soms spontaan uitgroeien tot stoeipartijen, bij heimwee worden kinderen getroost, vooral jonge kinderen komen bij volwassenen spontaan uitrusten of knuffelen. Hierbij is normaal gesproken sprake van functionele intimiteit; er zijn echter situaties voorstelbaar dat het gaat om ongewenste intimiteit.

Misbruik kun je niet voor 100% voorkomen, maar je kunt de kans dat het gebeurt wel zo klein mogelijk maken. Daarom willen wij, als bestuur, dit onderwerp duidelijk op het agenda zetten en zorgen voor een goed beleid hierin. We willen maatregelen nemen om het risico op ongewenst gedrag en seksueel misbruik te verminderen. In protocollen beschrijven we hoe te handelen in een situatie waar het vermoeden van ongewenste situaties speelt. Omdat we dat het voor iedereen duidelijk moet zijn wat je kunt, en soms moet, doen nadat je een (vermoeden van) ongewenst gedrag en/of seksueel misbruik signaleert.

Wat wordt verstaan onder ongewenst gedrag en seksueel misbruik?

Ongewenst gedrag is iedere vorm van aandacht of gedrag die door iemand als onprettig wordt ervaren. Dat kunnen al dan niet seksueel getinte opmerkingen zijn, grapjes of een manier van kijken, die door de persoon op wie die gericht zijn als onprettig wordt ervaren. Het kan ook gaan om pesten, inbreuk op privacy, zoals meeluisteren met vertrouwelijke gesprekken of in iemands spullen snuffelen, pesten via social media, discriminatie, overmatig alcohol- of drugsgebruik, bedreiging, agressie of zelfs geweld.

In geval van (vermoedens van) strafbare feiten zoals diefstal, bedreiging of aanranding zullen we de politie inschakelen.

Bij seksueel misbruik gaat het om het betrekken van kinderen (of andere minder-veerbare personen) bij de bevrediging van seksuele gevoelens. Bij kinderen is met name van belang dat ze vaak nog weinig over seksualiteit weten; ze herkennen seksueel gedrag soms niet als misbruik, en weten niet hoe ze hun grenzen kunnen aangeven. Seksuele handelingen van welke aard dan ook en intieme relaties met jeugdige deelnemers zijn onaanvaardbaar. Dat geldt ook voor het ingaan op seksueel getinte toenaderingspogingen vanuit een jeugdige deelnemer. Seksueel misbruik is een dusdanige vorm van ongewenst gedrag dat ter voorkoming daarvan speciale maatregelen nodig zijn. In deze notitie worden de termen 'seksueel misbruik' en 'misbruik' gelijkgesteld.

Landelijk IVN heeft hierover begin dit jaar een uitgebreide notitie geschreven met modellen van omgangsregels, gedragscodes en protocollen hoe te handelen indien seksueel misbruik of ander ongewenst gedrag zich voordoet.

Zie www.inveiligehanden.nl

In Nederland is het gebruikelijk om vrijwilligers die met kinderen, jeugdigen en andere, minder weerbare mensen werken een VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag) te vragen.

IVN-landelijk valt sinds kort officieel onder de 'Regeling Gratis VOG', zodat alle vrijwilligers van de IVN-afdelingen een gratis VOG kunnen aanvragen.

Om deze gratis te krijgen moeten we als afdeling aan bepaalde voorwaarden voldoen:

1. Vaststelling binnen de afdeling van omgangsregels.

Omgangsregels helpen om te zorgen voor een sfeer waarin iedereen zich prettig voelt en veilig is. Ze zijn in principe een vertaling van de algemene normen en waarden zoals die in Nederland gelden.

De omgangsregels moeten door de Algemene Ledenvergadering worden vastgesteld, periodiek geëvalueerd en in het Huishoudelijk Reglement worden opgenomen.

Voor model 'Omgangsregels IVN-Westerveld': zie Bijlage I

2. Benoemen van een vertrouwenscommissie.

De aanbeveling is om binnen de afdeling een vertrouwenscommissie te benoemen van minimaal twee personen waarvan minstens één vrouw, bij wie ongewenst gedrag kan worden gemeld. Met een vertrouwenscontactpersoon heb je iemand in de organisatie waar iedereen met vragen of twijfels terecht kan. Ook bijvoorbeeld ouders en deelnemers aan de activiteiten.

3. Opstellen en invoeren van een Gedragscode.

Als er binnen een afdeling activiteiten met kinderen, jongeren of andere kwetsbare personen worden georganiseerd dienen er afspraken te worden gemaakt om het risico van misbruik te minimaliseren. Deze afspraken worden vastgelegd in een gedragscode.

De gedragscode wordt ondertekend door iedere vrijwilliger die regelmatig met kinderen of jongeren werkt.

Voor de Gedragscode zie Bijlage II

4. Het vragen van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)

Het is gebruikelijk om van vrijwilligers die met kinderen en jeugdigen werken een VOG te vragen. Een VOG is geen garantie dat de betrokkene geen risico vormt, maar maakt de risico's wel kleiner.

Sinds 1 januari 2015 is het aanvragen van een VOG gratis voor vrijwilligersorganisaties die aan bepaalde voorwaarden voldoen (zie <https://www.gratisvog.nl/>). IVN afdelingen kunnen, indien gewenst, hun aanvragen doen via de IVN Servicedesk. Daarvoor is wel nodig dat de betreffende afdeling kan aantonen dat aan de voor gratis VOG gestelde voorwaarden is voldaan.

NB: De betreffende vrijwilligers moeten de aanvraag afronden via de website van justitie en hebben daarvoor een Digi-ID nodig.

5. Risicoanalyse.

Alle vrijwilligers hebben een taak in het signaleren van (vermoedens van) seksueel misbruik en grensoverschrijdend gedrag. We verwachten dat niet alleen de grovere vormen serieus worden genomen, maar ook de zogenaamde 'kleinere' grensoverschrijdingen. Deze komen het meest voor en zijn vaak een signaal voor een klimaat waarin ernstigere vormen meer kans kunnen krijgen.

Een belangrijke stap bij de preventie van misbruik is het systematisch nagaan van alle mogelijke risicofactoren. Het is de verantwoordelijkheid van de coördinator van de betrokken werkgroep om aan de hand van deze checklist de belangrijkste risico's in kaart te brengen, en waar nodig preventieve maatregelen te nemen. In het geval van een verhoogd risico kan een verdergaande risicoanalyse worden gedaan aan de hand van vragenlijsten zoals te vinden op <http://www.inveiligehanden.nl/toolkit>. Het verdient aanbeveling om een risico-inventarisatie samen met anderen te doen die bekend zijn met de activiteiten en de situatie. Eventueel kan via de IVN Servicedesk assistentie worden aangevraagd.

Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur van de afdeling om zeker te stellen dat deze risico-inventarisatie gedaan is, en te beoordelen in hoeverre de checklist gebruikt moet worden bij incidentele jeugd- of jongeren activiteiten.

Bijlage III geeft een checklist met de belangrijkste risico's die zich kunnen voordoen bij het werken met kinderen en andere minder weerbare personen.

6. Protocol van melding en procedure

- A. Bij ongewenst gedrag, maar geen (vermoeden van) seksueel misbruik.
- B. Bij (vermoeden van) seksueel misbruik

Zie Bijlage IV

Dit protocol beschrijft hoe je moet handelen bij situaties waarin sprake is van (vermoedens van) seksueel misbruik/ ongewenst gedrag en hoe en bij wie deze gemeld moeten worden. Het protocol biedt bescherming aan de melder/degenen die naar het protocol handelen, aan het vermoedelijke slachtoffer en aan degene die beschuldigd wordt.

Het protocol geeft ook een verplichting: te handelen op de vastgelegde manier. Het protocol heeft betrekking op het contact tussen begeleiders (al diegenen die met kinderen/jongeren tot 18 jaar werken/in aanraking komen) en pupillen en op grensoverschrijdende contacten tussen pupillen onderling.

Naast dit meldprotocol is er een klachten- of tuchtprocedure die in werking kan worden gezet na een melding. Ook kan melden leiden tot aangifte wanneer er sprake is van een (vermoeden) van een strafbaar feit. Verder kan melding leiden tot (voorlopige) maatregelen ten opzichte van de beschuldigde. Het bestuur is verantwoordelijk om op een zo zorgvuldig mogelijk en objectieve wijze met elke melding om te gaan. Indien nodig zal het bestuur dan ook een beroep doen op in- of externe deskundigen.

Zie ook: <https://www.ivn.nl/afdeling/bestuur-en-beleid/lokaal/veilige-handen-bij-ivn>

Bijlagen:

- Bijlage I: Omgangsregels IVN-afdeling Westerveld
- Bijlage II: Gedragscode voor omgang met minderjarigen
- Bijlage III: Factoren en signalen van verhoogd risico's van seksueel misbruik
- Bijlage IV: Melding en procedure

Bijlage I. Omgangsregels IVN-afdeling Westerveld

Afdeling Westerveld

1. De IVN-afdeling staat voor goede omgangsvormen. Respect voor elkaar, gelijkwaardigheid, integriteit, eerlijkheid en veiligheid vormen hierbij centrale begrippen. Deze vormen de basis voor deze omgangsregels, zoals we die binnen onze IVN-afdeling hanteren.
2. Ongewenst gedrag wordt binnen de IVN-afdeling niet getolereerd. Dit geldt voor IVN-vrijwilligers en voor deelnemers aan IVN-activiteiten. Hierbij gelden dezelfde normen en waarden die binnen de Nederlandse samenleving als 'normaal' worden beschouwd. Alle betrokkenen worden geacht elkaar met respect voor eigenwaarde te benaderen en te behandelen.
3. Onder ongewenst gedrag wordt verstaan: geweld, agressie, bedreiging, discriminatie, pesten, seksueel grensoverschrijdend gedrag en machtsmisbruik. Al deze vormen van ongewenst gedrag kunnen een fysieke, psychische of verbale uitingsvorm hebben. Zoals ongewenste aandacht, discriminerende, seksistische of andere beledigende of krenkende opmerkingen of grappen – mondeling of schriftelijk – worden als ongewenst gedrag beschouwd. Het kan ook gaan om inbreuk op iemands privacy zoals snuffelen in iemands spullen, pesten via social media, seksueel getinte opmerkingen, drugsgebruik of overmatig alcoholgebruik.
4. De IVN-vrijwilliger accepteert geen ongewenst gedrag van deelnemers of collega-vrijwilligers en onthoudt zich van iedere vorm van ongewenst gedrag.
5. Iedere IVN-vrijwilliger heeft het recht om deelnemers die zich schuldig maken aan ongewenst gedrag onmiddellijk uit te sluiten van verdere deelname aan de betreffende IVN-activiteit.
6. Het bestuur is gerechtigd om een IVN-vrijwilliger wegens ongewenst gedrag te royeren als lid. Zo kan het bestuur ook iemand die aan een IVN-activiteit deelneemt uitsluiten van verdere deelname, indien hij of zij zich schuldig maakt aan ongewenst gedrag tegenover IVN-vrijwilligers of andere deelnemers.
7. In geval van ongewenst gedrag, kan de IVN-vrijwilliger of de deelnemer aan een IVN-activiteit – als slachtoffer (c.q. ouder/verzorger/voogd) of getuige – daarvan melding maken bij een van de bestuursleden van de IVN afdeling of bij een lid van de vertrouwenscommissie.
8. In ernstige gevallen wordt aangifte gedaan bij de politie. Het bestuur neemt gepaste maatregelen. Dit kan in de vorm van een gesprek, waarschuwing, berisping, royement of ontzegging van toegang.

Het slachtoffer en de melder worden geïnformeerd over de wijze waarop de melding of klacht is afgehandeld door het bestuur.

9. Het bestuur draagt er zorg voor dat IVN-vrijwilligers de inhoud van deze omgangsregels (kunnen) kennen. Ook zorgt het bestuur ervoor dat deelnemers aan IVN-activiteiten van deze regels kennis kunnen nemen.

10. Zo vaak als nodig, maar ten minste één keer in de drie jaar worden deze regels geëvalueerd door het bestuur en zo nodig bijgesteld.

Bron: Protocol IVN-afdeling Amsterdam

Bijlage II. Gedragscode voor omgang met minderjarigen

Afdeling Westerveld

Veel grenzen in het contact tussen vrijwilligers en jeugdige deelnemers zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Hierover kunnen nooit exacte grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden. Dat is maar goed ook, want voor veel kinderen is betrokkenheid en lichamelijk contact een voorwaarde om te groeien.

Er is echter wel één heel duidelijke grens, namelijk dat seksuele contacten en handelingen tussen begeleiders en jeugdige deelnemers absoluut niet toelaatbaar zijn. Ook in het wetboek van strafrecht is iedere seksuele toenadering naar jeugdigen onder de 16 jaar strafbaar gesteld.

Dit is de reden dat wij als afdeling voor de vrijwilligers die activiteiten voor jeugdige deelnemers en andere minder weerbaren begeleiden onderstaande gedragscode hebben opgesteld. Wanneer je bij ons als vrijwilliger jeugdactiviteiten begeleidt, vragen wij je deze gedragscode te ondertekenen. Hiermee verklaar je dat je de gedragscode en omgangsregels kent en niet tegen de gedragscode in zult handelen.

1. De begeleider zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen ieder kind zich veilig en gerespecteerd voelt.
2. De begeleider onthoudt zich ervan kinderen te bejegenen op een wijze die hen in hun waardigheid aantast.
3. De begeleider dringt niet verder door in het privéleven van de deelnemers dan functioneel noodzakelijk is. De begeleider nodigt géén jeugdige deelnemers thuis uit.
4. De begeleider onthoudt zich van iedere vorm van ongewenst gedrag ten opzichte van de jeugdige deelnemers en in het bijzonder onthoudt de begeleider zich van elke vorm van seksueel gedrag ten opzichte van de deelnemers. Seksuele handelingen, contacten en relaties tussen begeleider en kinderen zijn onder geen beding toegestaan.
5. De begeleider mag de kinderen niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren kan worden.
6. De begeleider heeft de plicht de deelnemers naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel gedrag en zal er actief op toezien dat de gedragscode door iedereen, dus ook door de deelnemers onderling, wordt nageleefd.
7. Indien de begeleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel gedrag is men *verplicht* hiervan *melding te maken* bij de daarvoor door het bestuur aangewezen personen oftewel de vertrouwenscommissie.
8. In gevallen waar de gedragscode niet voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen is het de verantwoordelijkheid van de begeleider om in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met de werkgroep coördinator of de vertrouwenspersoon van de afdeling.

Door ondertekening verklaar ik hierbij kennis genomen te hebben van Bijlage I (Omgangsregels) en Bijlage II (Gedragscode)

<u>Vrijwilliger</u> Naam : Handtekening :	<u>Coördinator/bestuurslid</u> Naam : Handtekening :
Plaats :	Datum :

Overtreding van deze code leidt tot een tucht- of klachtenprocedure en kan disciplinaire maatregelen tot gevolg hebben. Wanneer een medewerker wordt verdacht van seksueel misbruik zal het bestuur politie/justitie inschakelen

- Bijgevoegd: kopie ID/paspoort/rijbewijs

Afdeling Westerveld

Bijlage III. Factoren en signalen van verhoogd risico van seksueel misbruik

In deze bijlage staan de belangrijkste factoren die een verhoogd risico tot seksueel misbruik geven bij de begeleiding van jeugdactiviteiten. De coördinator van de jeugd- of kindergroep kan aan de hand hiervan nagaan of alle risico's in kaart zijn gebracht en waar nodig maatregelen nemen.

Mochten er indicaties zijn dat er ergens verhoogd risico bestaat, dan kan een meer gedetailleerde risico-inventarisatie worden uitgevoerd (zie checklists op hieronder genoemde website).

1. Welke kinderen zijn extra kwetsbaar?)

Bepaalde categorieën jeugdige deelnemers kunnen extra kwetsbaar zijn voor seksueel misbruik:

- Indien sprake is van verwaarlozing, sociale isolatie of met problemen thuis.
- met een geschiedenis van misbruik, mishandeling, verwaarlozing of pesten.
- met een (verstandelijke) beperking of op andere wijze verminderd weerbaar.

2. Welke vrijwilligers of deelnemers kunnen een vergroot risico vormen?

- Vrijwilligers of deelnemers die een sterke behoefte hebben om controlerend/almachtig te zijn; of neiging tot misbruik machtspositie hebben.
- Gebruik van drank of drugs, of andere vormen van ongewenst gedrag.
- Weinig op hebben met beleid, richtlijnen of afspraken.

3. Wat voor soort activiteiten of situaties leveren extra risico's op?

- Lichamelijke contacten.
- Activiteiten waarbij begeleiders en deelnemers zich kunnen afzonderen.
- Situaties waarin het noodzakelijk is voor deelnemers of begeleiders om zich om te kleden.
- Situaties die ruimte geven voor emoties.

NB het gaat er niet om dat dit soort situaties niet mogen voorkomen, maar dat er aandacht is voor mogelijk verhoogde risico's die aandacht verdienen.

Hoe verlaag je de kans op seksueel misbruik en ongewenst gedrag?

- In het algemeen:

- Behandel alle kinderen hetzelfde (niet voortrekken of negeren)
- Stimuleer tot zelfbeschikking en mondigheid van minderjarigen.
- Neem de gedragscode en omgangsregels direct in acht bij signalering van grensoverschrijdend gedrag.
- Zorg, als werkgroep coördinator, voor scholing, afspraken en procedures.
- Zorg voor een getekende Gedragscode en een Verklaring Omtrent Gedrag.

- Bij activiteiten :

- Voorkom zoveel mogelijk één op één contact tussen minderjarigen en vrijwillige medewerkers.
- Zorg voor (toe)zicht en begeleiding bij activiteiten waar één op één contact noodzakelijk is.
- Begeleiders hebben naast activiteit gerelateerde contacten geen privé-contacten met minderjarigen die zij begeleiden.
- Er zijn hierover afspraken gemaakt bij de begeleiding van jeugdactiviteiten of –teams.

Verdere informatie over risicoanalyse en preventie van seksueel misbruik is te vinden op de website "In veilige handen": <http://www.inveiligehanden.nl/>.

Afdeling Westerveld

Bijlage IV: Melding en procedure

A. Wat te doen bij ongewenst gedrag? (zonder vermoeden van seksueel misbruik)

Wanneer je mildere vormen van grensoverschrijdend gedrag signaleert, verwachten we dat je de betreffende perso(o)n(en) daarop aanspreekt en corrigerend optreedt.

Met vragen of twijfels kun je altijd terecht bij de vertrouwenscontactpersoon.

In geval van ongewenst gedrag, kan een IVN-vrijwilliger of deelnemer aan een IVN-activiteit – als slachtoffer of getuige – daarvan melding maken bij de vertrouwenscommissie van de afdeling of bij het daarvoor aangewezen bestuurslid van de afdeling.

In minder ernstige gevallen kan het betreffende lid van de vertrouwenscommissie of bestuurslid in overleg met melder en slachtoffer de problemen met de (vermoedelijke) dader bespreken en proberen tot een oplossing te komen.

In ernstiger gevallen, wordt de klacht in behandeling genomen door de vertrouwenscommissie.

De commissie gaat als volgt te werk:

1. De commissie voert een gesprek met degene die het incident heeft gemeld (en het slachtoffer, indien niet dezelfde persoon).
2. De commissie voert een gesprek met de beschuldigde.
3. De commissie rapporteert aan het bestuur. In geval van een (verdenking van een) strafbaar feit doet het slachtoffer of de commissie –in overleg met het bestuur- aangifte bij de politie. Dit wordt gerapporteerd aan de landelijke vertrouwenscommissie
4. Het bestuur doet uitspraak (rehabilitatie, berisping, roeyment etc.), neemt eventueel verdere maatregelen (zoals ontzegging van toegang) en informeert de betrokkenen. Bij roeyment wordt de daarvoor in de afdelingsstatuten vastgestelde procedure gevolgd
5. De commissie zorgt in overleg met het bestuur voor evaluatie en afsluiting.
6. De commissie zorgt voor –vertrouwelijke- registratie en archivering van alle stukken. *(bewaartermijn en inzagerecht nog nader te vast te stellen).*

B. Protocol bij (een vermoeden van) seksueel misbruik.

* In deze bijlage wordt de term 'jeugd lid' gebruikt voor kinderen, jongeren en andere minder weerbare deelnemers. De term 'ouders' wordt gebruikt voor ouder/voogd/verzorger.

Binnen IVN is er een landelijke meldplicht met betrekking tot (vermoedens van) seksueel misbruik. Iedere IVN-er is verplicht zulke vermoedens of aanwijzingen direct te melden bij de landelijke vertrouwenscommissie.

Wat te doen indien iemand een (vermoeden van) seksueel misbruik bij jou meldt.

Er zijn vele signalen die op seksueel misbruik kunnen duiden, maar het belangrijkste signaal is misschien wel: ik heb het gevoel dat er iets niet klopt.

→ Degene bij wie een voorval wordt gemeld, mag nooit beloven dat hij het aan niemand anders zal doorvertellen.

1. Bij melding door het jeugdlid

Degene bij wie het jeugdlid een voorval meldt, mag nooit beloven dat hij het aan niemand anders zal doorvertellen. Degene bij wie de klacht is gemeld, is verplicht dit direct te melden bij de landelijke vertrouwenscommissie. De anonimiteit van het jeugdlid blijft gewaarborgd, ten opzichte van de dader maar niet ten opzichte van de vertrouwenscommissie. In overleg met de vertrouwenscommissie wordt bekeken op welke manier de ouders geïnformeerd zullen worden.

In een gesprek met de ouders en het jeugdlid wordt nagegaan of het jeugdlid en de ouders steun en hulp wensen. Hierbij valt te denken aan professionele hulp, die de verwerking van wat er gebeurd is, op gang kan brengen.

De vertrouwenscommissie zorgt dat het betreffende jeugdlid zich veilig voelt. Dit zou gestalte kunnen krijgen door ervoor te zorgen dat de betreffende vermoedelijke dader tijdelijk de toegang tot de afdeling of jeugdgroep wordt ontzegd. Voorkomen moet worden dat er afspraken ontstaan die ertoe leiden dat juist het slachtoffer de groep tijdelijk niet bezoekt. Hij heeft immers niets misdaan en moet ook zeker niet dat gevoel krijgen.

2. Bij melding door de ouder(s)

Degene bij wie de ouders de klacht melden, is verplicht dit direct te melden bij de landelijke vertrouwenscommissie. De vertrouwenscommissie en degene bij wie de ouders de eerste melding hebben gedaan hebben een gesprek met de ouders. Daarbij wordt onderzocht over welke informatie de ouders beschikken en waar de melding op is gebaseerd.

Met de ouders en bij voorkeur samen met het jeugdlid wordt nagegaan of zij steun en hulpverlening wensen of nodig hebben. Ook wordt nagegaan of de ouders (eventueel samen met het jeugdlid) over willen gaan tot het doen van aangifte bij de politie. Het is mogelijk om bij de politie aan te kloppen voor advies zonder aangifte te doen. Als men de politie daarvoor benadert, moet direct aan het begin van het gesprek duidelijk worden gemaakt, dat men advies wil en nog geen besluit heeft genomen over het doen van aangifte.

3. Bij melding van een eigen vermoeden.

Wanneer een begeleider misbruik constateert (of ernstige vermoedens daarvan heeft) door een collega-begeleider of door een deelnemer, is hij/zij verantwoordelijk om de landelijke vertrouwenscommissie hiervan onmiddellijk op de hoogte te brengen.

4. Bij melding door derden

Informatie uit meldingen van derden moet zo snel mogelijk aan de vertrouwenscommissie worden doorgegeven. In overleg met de vertrouwenscommissie moet worden uitgezocht over welke informatie anderen beschikken en waar deze op gebaseerd is.

Naast de meldplicht geldt een voorlopige zwijgplicht voor het bestuur, de melder en medewerkers binnen de organisatie ten opzichte van derden. Natuurlijk kunnen deze betrokkenen zich wel uiten bij de vertrouwenspersoon. Een voorlopige zwijgplicht is nodig zodat er niet meer personen bij een zaak worden betrokken dan voor een zorgvuldige behandeling noodzakelijk is. Er moet worden voorkomen dat geruchten ontstaan en iemand al bij voorbaat als 'schuldig' wordt bestempeld. De zwijgplicht is ook belangrijk om te zorgen dat een eventuele strafrechtelijke procedure niet wordt belemmerd.

De vertrouwenscommissie landelijk

Het landelijk bestuur heeft een vertrouwenscommissie ingesteld. Contactgegevens staan op de IVN website en kunnen ook worden opgevraagd via de IVN-Servicedesk (servicedesk@ivn.nl), T 020-6228115).

Stappen na een melding van (vermoeden van) seksueel misbruik (“Protocol”).

Na een melding bij de vertrouwenscommissie worden de volgende stappen doorlopen:

- a. De vertrouwenscommissie rapporteert de melding aan het landelijk bestuur en bepaalt de nader te nemen stappen, waaronder het aanwijzen van een woordvoerder.
- b. De commissie heeft een gesprek met ouders/verzorgers/voogd en eventueel slachtoffer en/of melder.
- c. De commissie heeft een gesprek met de (vermeende) dader.
- d. Aangifte of informatief gesprek met de politie.
- e. Informeren ouders over de te nemen stappen.
- f. Rapportage aan Landelijk Bestuur.
- g. Besluit landelijk bestuur: roeyement of rehabilitatie, eventueel andere functie.
- h. Communicatie besluit naar alle betrokkenen.
- i. Evaluatie en eventuele opvolging.

NB Op ieder moment kan communicatie met publiek nodig zijn. In geval van aandacht van media wordt de communicatie naar publiek verzorgd door de afdeling communicatie van het landelijk bureau.

Toelichting:

- a. Het lid van de vertrouwenscommissie dat de melding ontvangt informeert direct de overige leden van de vertrouwenscommissie. Ook wordt het landelijk bestuur op de hoogte gesteld. De vertrouwenscommissie als geheel bepaalt de verder te ondernemen stappen.
- b. De commissie (ten minste twee leden) voert, zo nodig samen met de melder, een gesprek met de ouders en zo mogelijk ook met het jeugdlid. Voor opvang van ouders en jeugdlid wordt een beroep gedaan op een gespecialiseerde instelling, als de ouders en/of het jeugdlid dat wensen. Ouders worden gewezen op de mogelijkheid om aangifte te doen bij de politie.
- c. De vertrouwenscommissie voert samen zo spoedig mogelijk een gesprek met degene op wie de melding zich richt. Hij/zij wordt gewezen op de mogelijkheden om hulp te krijgen van een gespecialiseerde instelling. Doel van het gesprek is om inhoudelijk objectieve informatie te verkrijgen en afspraken vast te leggen over vervolgstappen. De commissie maakt een verslag van het gesprek en laat dit verifiëren of aanvullen door de gesprekpartners, waarna dit wordt ondertekend.

NB Ook als het om een melding gaat van seksueel misbruik door een begeleider dat buiten IVN plaatsvond, voert de vertrouwenscommissie een gesprek met de vermeende dader.

- d. Als er ook op grond van de bevindingen van de commissie vermoedens bestaan van seksueel misbruik wordt altijd aangifte gedaan bij de politie. Dit kan door het jeugdlid, ouders en/of de vertrouwenscommissie worden gedaan. Bij voorkeur geschiedt aangifte pas nadat de gesprekken hebben plaatsgevonden van de vertrouwenscommissie met de ouders, en met degene op wie de melding gericht is.

e. De vertrouwenscommissie informeert de betreffende ouders/verzorgers of het jeugdlid over de procedure die gevolgd gaat worden. Hoe meer overeenstemming met alle partijen te bereiken valt over de te bewandelen weg, hoe kleiner de kans is dat het onderwerp op een verkeerde manier in de publiciteit komt. De media komen veelal pas in beeld als een van de partijen zich benadeeld voelt en zijn verhaal gaat doen. Dit bereiken van overeenstemming kent natuurlijk grenzen.

Het belang van het betreffende jeugdlid blijft altijd voorop staan.

f. De vertrouwenscommissie rapporteert aan het landelijk bestuur dat besluiten neemt en eventueel sancties oplegt. De rapportage aan het bestuur is strikt vertrouwelijk. Verslaglegging wordt afzonderlijk van de reguliere notulen –vertrouwelijk- vastgelegd, en gearhiveerd.

g. Besluitvorming door het bestuur:

Als (door justitie) is bewezen dat een vrijwilliger van IVN misbruik heeft gepleegd, ongeacht of dat binnen IVN is gebeurd of daarbuiten, zal het landelijk bestuur besluiten de betrokkene te ontzetten uit het lidmaatschap. Deze ontzetting geschiedt op grond van een onredelijke benadeling van de vereniging (zie Statuten/Huishoudelijk Reglement).

Als (door justitie) niet is bewezen dat een vrijwilliger binnen IVN een delict pleegde is de betrokkene juridisch gezien onschuldig.

Wanneer de betrokkene duidelijk onschuldig blijkt, zal hij worden gerehabiliteerd. De op non-actiefstelling of schorsing wordt opgeheven en de persoon in kwestie wordt in ere hersteld.

Als er echter vragen onbeantwoord blijven en er twijfels blijven bestaan, zijn verdere stappen afhankelijk van de bevindingen van de vertrouwenscommissie en de mate van onrust die is ontstaan.

i. Is er naar alle waarschijnlijkheid niets voorgevallen, valt er met betrokkene goed over de kwestie te praten en is een en ander in redelijke harmonie verlopen, dan kan worden besloten de betrokkene te handhaven; in overleg kan eventueel worden gestreefd naar een 'veilige' oplossing, bijvoorbeeld door verandering van activiteiten binnen de afdeling.

ii. Het bestuur zal echter opzegging moeten overwegen:

- als de vermoedens van misbruik reëel lijken, en dus het risico van schade aan de vereniging niet in verhouding staat tot het belang van de betrokkene.
- als de betrokkene zich in een zodanige situatie bevindt dat er geen werkbare verhouding meer mogelijk is binnen IVN;
- als de kwestie blijvende ernstige onrust heeft teweeggebracht binnen en/of buiten de afdeling.

Organisaties en personen die een rol kunnen spelen bij de opvang in geval van (vermoedens van) seksueel misbruik:

- *Huisarts van de ouders en het jeugdlid.*
- *SHN Slachtofferhulp Nederland. www.slachtofferhulp.nl*
- *Bureau jeugdzorg. www.jeugdzorgnederland.nl*
- *Stichting korrelatie. www.korrelatie.nl*